
Legislativní změny ve školství

Legislativní změny ve školství

28.1.2012 18:10 ČRo 6 Zpráva
Jan BEDNÁŘ, moderátor

A k chystaným legislativním změnám ve školství zazní teď ještě jeden názor. K mikrofonu s ním nyní přichází Petr Žantovský.

Petr ŽANTOVSKÝ, redaktor

Jedním z nejdiskutovanějších aspektů návrhu nového vysokoškolského zákona je zavedení školného na veřejných vysokých školách. Jako vždy i v této souvislosti slyšíme argumentaci, že se musíme opírat o zkušenosti ze zemí Evropské unie. Proto je zajímavé podívat se, kde všude v Evropě se za veřejné vysoké školy platí a jakým způsobem. Na francouzských univerzitách se školné neplatí. Francouzský vysokoškolák zaplatí na univerzitě jenom přijímací poplatek u zápisu. Většinou to bývá kolem tří set, až čtyř set eur. Poslední větší debata se o něm vedla před pěti lety. Kritici ale tvrdí, že placené prestižní univerzity vychovávají daleko lepší studenty. Univerzity nedokážou konkurovat takzvaným grandes écoles prestižním vysokým školám, které kdysi založil Napoleon. Například na francouzském Institutu politických věd je školné pro studenty ze zemí Evropské unie, ale i pro Francouze až do výše dvanácti tisíc eur ročně. V Německu funguje sedm typů vysokoškolských institucí. Nejrozšířenější jsou univerzity a odborné školy. Jednotný školský systém v Německu neexistuje. Každá spolková země si určuje vlastní pravidla. Platí se ovšem jen na soukromých školách. Školné dosahuje v průměru tisíce sto eur ročně. Některé školy požadují registrační poplatky, jinde se platí za služby. Jednotlivé německé státy ale poskytují studentům řadu různých stipendií, aby na studia dosáhli i mladí lidé ze sociálně slabších rodin. Mimochodem pro srovnání průměrné školné na českých soukromých vysokých školách je skoro dvojnásobné. V Rakousku se platilo školné tři roky. V letech 2004 až 2007 platili studenti za jeden semestr 372 eur. Kvůli školnému pořádali studenti velké demonstrace, byli nespokojeni. Nikdy nepřijali zavedení školného za správné rozhodnutí. Výsledkem protestů bylo zrušení školného. Poplatky zůstaly pouze za placení neúměrně dlouhého studia. Po šesti letech studia každý zaplatí 360 eur za semestr. Tímto krokem se výrazně snížil počet takzvaných věčných studentů. Sousední Slovensko bylo k zavedení školného blízko v roce 2004. Tehdejší plán pravicové vlády ale neprošel parlamentem. A ani dnešní pravicová koalice v Bratislavě se školné opráší nechystá. O školném řadu let diskutují také v Maďarsku. I když s poněkud střídavou intenzitou. Zpoplatnění vysokého školství tam v referendu celoplošně padlo před třemi lety. Vedle toho asi polovina ze 450 tisíc vysokoškoláků studuje na soukromých vysokých školách, kde se školné platí. Jeho výše je 130 až 150 tisíc forintů za jeden semestr, tedy zhruba patnáct tisíc korun, což připomeňme, je opět zhruba poloviční sazba než u obdobných škol v Česku. Jaká je dnešní realita u nás a k čemu má školné sloužit. Podle jeho zastánců má především posílit ekonomickou situaci veřejných vysokých škol, umožnit zlepšení a zkvalitnění výuky, zlepšit podmínky pro vědu a výzkum. Proti tomu nelze nic namítnout. Rovněž se počítá s nějakým, státem garantovaným systémem půjček a odložení splátek školného, které zlikviduje sociální bariéru v přístupu ke vzdělání. Opět v pořádku. Co se ale nezmiňuje téměř vůbec, je jiná věc. Naše soukromé vysoké školy školné samozřejmě vybírají. A jak jsme viděli, jeho výše se pohybuje oproti jiným zemím až na úrovni dvojnásobku. Naše soukromé vysoké školy ovšem nepřijímají ani korunu ze státního rozpočtu. Tedy vyjma přímo z grantové agentury, ovšem ty jsou udělovány na konkrétní vědecko-výzkumné úkoly a neslouží běžnému provozu škol. Pokud naše vláda prosadí zavedení školného na veřejných školách, pak je to pouze A, v tom případě je nezbytné vyslovit i ono B. Totiž najít legislativní způsob, jak se privátní školy dostanou k veřejným financím, aby mohly v takové situaci vůbec veřejným školám konkurovat. Dát veřejným školám školné i státní příspěvek a nechat soukromé jen na školném, je nesymetrické a nespravedlivé. Jiná otázka je, proč tedy za každou cenu držet zdání duálního systému vysokoškolského vzdělávání. Jestliže tu budou oba typy škol požívat stejných výhod z financování, budou se lišit jen podle vlastnické struktury. Pak se vytrácí smysl jejich dělení na veřejné a soukromé. Budou to prostě jen školy. A mezi nimi pak nechť zavládne rovnoprávný konkurenční boj. Obávám se ale, že si to nepřejí nejen veřejné vysoké školy, ale ani politici, takže se můžeme zase dočkat jen dalších nesystémových kočkovců. Jsme totiž v Česku, nezapomínejme.

Jan BEDNÁŘ, moderátor

To byl Petr Žantovský.